

Meer natuur in een stedelijk landschap

KLEUR JE BEDRIJF GROEN

VLAAMS-
BRABANT

regionaal landschap
Noord-Hageland

regionaal landschap
Pajottenland
& Zennevallei

INHOUD

- 3** Voorwoord
- 5** Project Toyota
- 9** Project Grimde
- 12** Stappenplan
- 14** Klimaat- en natuursubsidies

GROEN(ER) IS GOED VOOR DE ECONOMIE

Vlaams-Brabant is een sterk verstedelijkte, dichtbevolkte regio. De groene, open ruimte is beperkt. Dat is niet zo uitzonderlijk.

Hoe kunnen we van onze provincie toch een duurzame regio maken? Dat doen we door de verstedelijkte ruimte groen te kleuren, zoals bedrijventerreinen, maar ook speelplaatsen en begraafplaatsen bijvoorbeeld. We willen de natuur binnenbrengen in de samenleving.

En daar zijn drie goede redenen voor. De natuur is goed voor jou, mij en de werknemers van jouw bedrijf. Goed voor onze gezondheid, ons welbevinden en onze sociale interactie. Met kleine groene inrichtingen maken we ons bovendien minder kwetsbaar voor de klimaatverandering. En tot slot komt meer natuur de biodiversiteit, de fauna en flora, ten goede en helpt het ons om bedreigde soorten in stand te houden.

Natuur is het antwoord op tal van ecologische en sociologische uitdagingen. En daar hoeven we niet eens heel gek voor te doen. Elke kleine actie, ook één op jouw bedrijventerrein, maakt al het verschil. Deze brochure inspireert je en geeft je tips en tricks. Het regionaal landschap neemt je graag bij de hand om van jouw bedrijventerrein een groene oase te maken.

Wij kijken alvast uit naar het resultaat!

Regionale Landschappen
Vlaams-Brabant

Tie Roefs
Gedeputeerde voor leefmilieu
Provincie Vlaams-Brabant

PROJECT TOYOTA

TOYOTA PARTS CENTER EUROPE Diest

Biodiversiteit en milieubewustzijn zijn waarden die wereldwijd belangrijk zijn voor Toyota. Bij Toyota Parts Center Europe (TPCE) in Webbekom worden die waarden in concrete realisaties omgezet: op het terrein legde het bedrijf een poel en een insectenhotel aan, het maaibeheer werd aangepast en TPCE plantte bomen en struiken aan als groene corridor tussen het bedrijventerrein en het landbouwgebied. Het bedrijf organiseert biodiversiteitsdagen voor de medewerkers en neemt deel aan de Koesterburencampagne.

**VEEL WERKNEMERS
WONEN IN DE BUURT,
ZE ZIEN HOE HUN
OMGEVING ALTIJD MAAR
GROENER WORDT.
DAT WEKT HUN
NIEUWSGIERIGHEID EN
ENTHOUSIASME.**

*Els Leysen,
Toyota Parts Center Europe*

WERKEN IN HET GROEN IS ZÓVEEL FIJNER

Meer groen op je bedrijventerrein, dat is één ding. Maar bedrijfsbijen en de geelgors als totem is nog een ander ding. Bij het Toyota Parts Center Europe in Diest hebben ze veel over voor meer biodiversiteit en milieubewustzijn.

Bij TPCE in Webbekom denken ze bewust na over hoe je waarden als biodiversiteit en milieubewustzijn kan omzetten in de praktijk. Milieucoördinator Els Leysen: "Wij willen de leefomgeving van ons bedrijf nog rijker en groener maken. Zoiets kan je niet alleen, daarom werken we graag samen met partners die daar expertise in hebben. Bij ons zijn dat Natuurpunt Diest en Regionaal Landschap Noord-Hageland,

maar ook de stad Diest en de provincie. Door lokale partners te zoeken konden we een reeks vergroeningsprojecten doorvoeren. Zij leveren de kennis, wij als bedrijf brengen energie, geld en betrokkenheid van onze werknemers in.”

KOESTERBUREN

Neem bijvoorbeeld de Koesterburencampagne van de provincie: bij Toyota werd die het uitgangspunt voor de verkiezing van de geelgors als totem. Het bedrijf koppelde er verschillende acties aan, zodat werknemers zich bewuster werden van wat ze kunnen doen voor het milieu. Daarnaast was de vergroening van het terrein zelf een belangrijk punt. Tinne Cockx van Regionaal Landschap Noord-Hageland: “Toyota had al activiteiten ondernomen zoals de aanplant van een inheemse houtrand, maar schakelde ons in voor meer expertise rond de aanleg van een poel en een insectenhotel, voor aangepast maaibeheer ... Dat groene denken leeft echt binnen het bedrijf. Zo lieten werknemers ons bijvoorbeeld weten dat er scholeksters op het dak zaten. De respons op de acties die wij organiseren, is groot.”

BEDRIJFSBIJEN

Zo onlogisch is dat niet, vindt Els Leysen. “Veel werknemers wonen in de buurt. Ze zien de veranderingen, zoals hun omgeving die altijd maar groener wordt. En er zitten nog projecten in de pijplijn. We willen ook graag meer rond bijen doen, bestuivingsgroen aanplanten en geïnteresseerde werknemers opleiden tot ‘bedrijfsimker’, zoals al gebeurde bij een magazijn van Toyota in het buitenland. Klimaatopwarming, het milieu en hoe je daarmee omgaat: niemand kan zich permitteren om er niet mee bezig te zijn. Het is aan ons als bedrijf om dat uit te werken in de praktijk. Dat hoeft niet in megaprojecten te zijn, ook in kleine stapjes is er veel mogelijk.”

**DAT GROENE DENKEN LEEFT ECHT
BINNEN DIT BEDRIJF.
WERKNEMERS SIGNALEERDEN
BIJVOORBEELD DAT ER SCHOLEKSTERS
OP HET DAK ZATEN.**

*Tinne Cockx
Regionaal Landschap Noord-Hageland*

Composteren kan je leren

Composteren kan je leren

Composteren kan je leren

Composteren kan je leren

Composteren kan je leren

Composteren kan je leren

PROJECT GRIMDE

KMO-ZONE DE DRIE TOMMEN Tienen (Grimde)

Deze buffer kmo-zone - ooit eigendom van de Tiense suikerfabriek - was op een aantal volkstuintjes na verloederd en werd gebruikt als sluikestort. Op vraag van de stad Tienen waardeerde de POM Vlaams-Brabant dit gebied van 5 hectare op. Regionaal Landschap Zuid-Hageland en Buurtgroen Tienen werkten mee om een groene buffer te realiseren van ruim 3 hectare met volkstuintjes en een buurtpark, een bloemenweide en een hondenweide. Een houtkant vormt de groene buffer tussen de bedrijvengzone en een hondenweide. Dat openbare groen verhoogt de levenskwaliteit in de wijk Grimde.

**WE HEBBEN MEER DAN
1.000 TON BODEMvreemd
MATERIAAL AFGEVOERD
OM HET BUURTPARK EN
DE VOLKSTUINTJES EEN
FRISSE START TE GEVEN.**

*Dolf Imbrechts
Regionaal Landschap
Zuid-Hageland*

PIJNPUNT WORDT GROEN BUURTHART

Ooit liep hier een treinspoor van het station van Grimde tot het bietenplein van de suikerfabriek, nu zit je midden in het groen. De transformatie van een pijnplek van 5 hectare in een groene buurt is nu klaar.

“Deze site was ooit eigendom van de Tiense suikerfabriek,” schetst Dolf Imbrechts van Regionaal Landschap Zuid-Hageland. “Arbeiders van de wijk erachter mochten volkstuintjes houden op een deel van de grond. Het spoor sneed het gebied in twee, de bermen van het spoor veranderden geleidelijk in een sluikestort. Op vraag van de stad Tienen heeft de POM Vlaams-Brabant dan deze site ontwikkeld tot een kmo-zone, met een bufferzone om de buurt te beschermen. Die was oorspronkelijk als

groenbuffer ingetekend, maar onder impuls van de buurt en verschillende burgerinitiatieven werd bekeken of dat stuk groen ook sociale functies kon krijgen.”

BLIJE BURGERS

Ondertussen is er veel gebeurd. Philippe Liesenborghs van Buurtgroen: “Die sociale functies zijn er in samenspraak met de buurt ook gekomen en bieden echt een meerwaarde aan deze aandachtsbuurt met een hoog percentage kansarme inwoners. Er bleek in de praktijk heel wat mogelijk te zijn: een buurtpark met genoeg open ruimte, plaats om te spelen voor kinderen, volkstuintjes ... Die zijn voor democratische prijzen te huur. We werken bewust aan diversiteit onder de tuinders, zo zijn er bijvoorbeeld ook vluchtelingen met een eigen tuintje. Het onderhoud gebeurt samen met Velt en met organisaties als Hestia, een organisatie voor beschut wonen. Bedoeling is dat het beheer stilaan kan overgaan in handen van de tuinders, zodat er weer ruimte komt voor nieuwe projecten.

SAMENWERKEN IS DE SLEUTEL

Het park lééft, het wordt intensief gebruikt en de tuinders zijn toe aan het tweede tuinseizoen. Daar was heel wat werk voor nodig, zegt Dolf Imbrechts: “We hebben onder andere meer dan 1.000 ton bodemvreemd materiaal afgevoerd.” Philippe Liesenborghs is tevreden: “Dit project is mogelijk geworden dankzij de samenwerking van verschillende instanties en burgers, dat is de kracht ervan. Daardoor wordt zoveel meer mogelijk qua duurzaamheid en milieubewustzijn. Het leven is hier nu fijner.”

**DIT BUURTPARK LÉÉFT,
IN DE VOLKSTUINTJES ZIJN
DE TUINDERS BEZIG AAN
HUN TWEDE SEIZOEN.**

*Philippe Liesenborghs
Buurtgroen*

EEN VERGROENINGSPROJECT OPSTARTEN IN JE BEDRIJF OF IN EEN BEDRIJVENZONE? ZO DOE JE DAT.

STAP 1 zicht op eigen site

Meer groen, meer biodiversiteit in je bedrijf of een bedrijvenszone in je buurt? Daarvoor moet je een zicht op de site én de mogelijkheden ervan krijgen. Is die eigendom van het bedrijf, kan je met een aantal bedrijven samenwerken? Wie is verantwoordelijk voor de ontwikkeling ervan? Zijn er wettelijke restricties of andere beperkingen?

STAP 2 een duidelijke strategie

Werk een strategie uit. **Wat wil je realiseren en hoe ga je dat doen?** Maak een ruw plan van waar je naartoe wilt. Vraag input van verschillende partijen: in het bedrijf of bij de bedrijven zelf, maar ook bij de burens, milieuorganisaties, overheidsinstanties ... Het zijn potentiële partners, die je helpen met hun expertise. Denk aan de provincie Vlaams-Brabant, de regionale landschappen, POM Vlaams-Brabant (Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij), Interleuven, miK (Milieu-infopunt voor de kmo) van VOKA Vlaams-Brabant en de provincie Vlaams-Brabant, maar ook aan organisaties als Natuurpunt, Velt, 2b-connect, kiwi4flanders.be ...

STAP 3 vergeet je subsidie niet

Werk je plan verder uit en bekijk gedetailleerd hoe je alles kan aanpakken. Voor een aantal vergroeningsprojecten voorziet de provincie Vlaams-Brabant subsidies, **check of jouw project in aanmerking komt.**

STAP 4 aan de slag

Met de hulp van je partners zet je je plan om in realiteit. Het hoeft niet altijd groots te zijn. Denk in fases voor een groter project of splits het op in meerdere kleinere projecten als dat haalbaarder of leefbaarder is. Een vergroeningsproject is niet klaar op één dag. Hou rekening met de plant- en snoeiseizoenen. Geef het groen de tijd om te groeien. Heb een beetje geduld, het resultaat zie je vaak pas echt na enkele jaren.

STAP 5 de onderhoudsfase

Klaar met de werken? **Opvolging blijft noodzakelijk.** De natuur is een levend iets, soms zal je moeten bijsturen of misschien nieuwe aanplantingen doen. Pas als de planten volgroeid zijn, kan je voor het beheer overschakelen op de onderhoudsfase.

BIODIVERSITEITSTOETS

Bereken welke impact jouw project heeft op de natuurwaarde van de site en hoe je de biodiversiteit kan verhogen op www.biodiversiteitstoets.be

KLIMAAT- EN NATUURSUBSIDIES

De provincie Vlaams-Brabant geeft subsidies aan natuurprojecten die een meerwaarde bieden voor de biodiversiteit. Ook duurzame milieu- en klimaatprojecten die bijdragen aan de ambitie van de provincie Vlaams-Brabant om klimaatneutraal te worden, kunnen rekenen op steun. Door een samenwerking aan te gaan met één van de mogelijke aanvragers van deze subsidies kan je project in aanmerking komen.

Subsidie voor duurzame biodiversiteitsprojecten

Voor wie?

- ▶ Regionale landschappen
- ▶ Erkende milieu- en natuurverenigingen
- ▶ Terreinbeherende natuurverenigingen

Meer info:

www.vlaamsbrabant.be/subsidie-biodiversiteitsprojecten

Subsidie ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid

Voor wie?

- ▶ Gemeenten

Meer info:

www.vlaamsbrabant.be/subsidie-gemeentelijk-natuurbeleid

Subsidie voor duurzame milieu- en klimaatprojecten

Voor wie?

- ▶ Gemeenten
- ▶ Verenigingen

Meer info:

www.vlaamsbrabant.be/klimaatsubsidie

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever: Provincie Vlaams-Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven - **Wettelijk depot:** D/2017/8495/21 - **Redactie:** Anne Peeters en Bart Claes - **Foto's en illustraties:** Regionaal Landschap Zuid-Hageland, Regionaal Landschap Noord-Hageland, Dolf Imbrechts, Tinne Cockx, opgewektTienen - **Druk:** Gedrukt op gerecycleerd papier en met inkt op plantaardige basis.

MEER INFORMATIE

Provincie Vlaams-Brabant

Dienst Leefmilieu - Ingrid Beuls

Provincieplein 1 - 3010 Leuven

016 26 74 24 - natuur@vlaamsbrabant.be

Beleidsverantwoordelijke

Tie Roefs, gedeputeerde voor milieu en duurzaamheid

016 26 70 52 - kabinet.roefs@vlaamsbrabant.be

Regionale Landschappen Vlaams-Brabant

Groene Corridor

Houtemsesteenweg 23 - 1800 Vilvoorde

02 253 43 04 - info@rlgc.be

Zuid-Hageland

Schoolpad 43 - 3300 Hakendover

016 81 52 77 - info@rlzh.be

Dijleland

Interleuvenlaan 64 - 3001 Leuven

016 40 85 58 - info@rld.be

Noord-Hageland

Oudepastoriestraat 22 - 3390 Tielt-Winge

016 63 59 54 - info@rlnh.be

Pajottenland en Zennevallei

Donkerstraat 21 - 1750 Gaasbeek

02 452 60 45 - info@pajot-zenne.be